

Jaarverslag over 2018

van Het Gilde van Vrijwillige Molenaars

Algemeen

Het was een goed jaar voor het Gilde van Vrijwillige Molenaars (GVM). Het ledenbestand nam met 3,7 % toe en het aantal molenaars steeg met 3,3 %. Financieel is de vereniging gezond. Het molenaarsambacht, in 2017 bijgeschreven als UNESCO immaterieel cultureel erfgoed, stond ook in 2018 goed in de belangstelling. Het thema van de Nationale Molendagen was 'Ontmoet de molenaar'. Het was het jaar van de 'privacy'. Het Gilde is 'privacy proof' met een privacyreglement, verwerkersovereenkomsten, geheimhoudingsverklaringen etc. En ook dit jaar zijn er incidenten en ongevallen geweest. Veiligheid blijft een belangrijk punt van aandacht.

Bestuur

Het bestuur bestond dit jaar uit Erik Kopp (voorzitter), Tom Kreuning (secretaris), Geert Jonker (penningmeester) en Leen Lagerwerf (afdelingscoördinator). Het bestuur wordt in haar taken bijgestaan door Kees Kammeraat.

In het 46ste jaar van haar bestaan werd de Algemene Ledenvergadering (ALV) in de Koekfabriek van Verkade te Zaandam gehouden. In de middag was er een programma op de Zaanse Schans alwaar onder andere de paltrokmolen 'De Gekroonde Poelenburg' bezocht kon worden. Er waren zo'n 80 leden aanwezig tijdens deze ALV waar besloten werd de aanvangsleeftijd voor de opleiding tot molenaar van 16 naar 14 jaar te verlagen. De examenleeftijd blijft vooralsnog op 18 jaar staan.

Molenaarspenning

In het Openluchtmuseum in Arnhem is op 25 juni een serie penningen geïntroduceerd, speciaal gewijd aan immaterieel erfgoed. De eerste penning betreft het Ambacht van Molenaar. Namens de Koninklijke Nederlandse Munt overhandigde Sander Knol het eerste exemplaar aan voorzitter Erik Kopp.

Samenwerking

Het GVM onderhoudt een goede samenwerking met de vereniging De Hollandsche Molen (DHM). Voorzitter Erik Kopp heeft regelmatig overleg met de directeur, Nicole Bakker. Het voorzittersoverleg, bestaande uit de voorzitters van DHM, het Gild Fryske Mounders (GFM), het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde (AKG) en het GVM is dit jaar twee keer bij elkaar gekomen. Het voorzitterschap wisselt per keer. Onderwerpen ter tafel waren ondermeer: UNESCO, veiligheid en de werving van vrijwilligers.

Met het Gild Fryske Mounders is er een hechte band ontstaan waarin beide verenigingen elkaars ledenvergaderingen bezoeken en er structureel overleg is.

Verder wordt - mede in het kader van UNESCO en de internationale conferentie in 2020 - de samenwerking gezocht met molenverenigingen in onze buurlanden. Er zijn inmiddels connecties met België, Duitsland, Frankrijk, Denemarken, Zweden, Zwitserland, Ierland, het

Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika.

De Evert Smit Biotoopprijs

Aan het einde van 2018 is er een nieuwe voordracht binnengekomen. De prijs is in 2018 niet uitgereikt maar er is hoop voor 2019. Het bestuur roept de leden op komend jaar met meer onderbouwde voordrachten te komen.

Archief

Het archief van de vereniging is ondergebracht in een opslag box in Alkmaar. Het archief is makkelijk toegankelijk en goed op orde. De sleutels van de box zijn in het bezit van leden van het bestuur. Er zijn stellingdelen aangeschaft om het archief toegankelijker te maken. Een historische commissie bestaande uit Eric Zwijnenberg, Dick Jan Braaij, Jippe Kreuning, Klaas Zaal jr., Rick Bakker en Tom Kreuning gaan een jubileumboek samenstellen voor het 50-jarig bestaan in 2022. Hiervoor zal veelvuldig het archief geraadpleegd gaan worden en waar mogelijk zal het archief gedigitaliseerd worden.

Financieel

Inkomsten

De inkomsten van de vereniging namen toe met 3.000 euro tot 117.000 euro (2017: € 114.000). Er kwam meer contributie binnen en minder rente.

Uitgaven

De uitgaven van de vereniging daalden met 4.000 euro tot 103.000 euro (2017: € 107.000). Dit werd veroorzaakt door lagere kosten voor de jaarvergadering, lagere administratiekosten en (nog) geen uitgaven voor de post Gildebekendheid. Hogere kosten waren er vooral door het omschakelen naar een andere web host.

Saldo

Net als vorig jaar resteert een positief saldo en wel van 15.000 euro (2017: € 8.000). Voorgesteld wordt dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve: die bereikt dan € 126.000.

Leden

Ledenadministratie

In 2018 is het ledenaantal gegroeid van 2.431 tot 2520, een toename van 89 leden. Het aantal verwerkte aanmeldingen bedroeg 188 (2017:156). De leden zijn verdeeld in 1549 geslaagde molenaars (2017: 1500), 830 molenaars in opleiding (2017: 802) en 213 leden in andere categorieën (2017: 206).

De ledenadministratie is sinds 1 januari 2017 in handen van Willem Boender.

Hier tabel invoegen

Deze tabel bevat een aantal dubbeltellingen: dubbele opleiding, dubbel geslaagd. Bij de geslaagde leden windmolen zijn drie geslaagde leden van het Gild Fryske Mounders. Tien jeugdleden zijn doorgestroomd naar molenaar-in-opleiding. Erelid Jan den Besten is op 9 januari 2018 overleden.

Opleidingen

Opleidingsraad

In 2018 is de Opleidingsraad tweemaal bijeengekomen. Onderwerpen als modulair opleiden, veiligheid, jongeren op molens, een blik van waardering, de evaluatie van instructeurs en de exameneisen werden besproken.

Basisopleiding windmolenaar

De beide vernieuwde cursusboeken voor de basisopleiding windmolenaar staan op het leden-gedeelte van de website, evenals de herziene lesbrieven. Vanaf 2018 zit er in het entréepakket voor leerling-molenaars een gegevensdrager met beeldmateriaal ter ondersteuning van de Basisopleiding. Met dit beeldmateriaal wordt de opleiding weer een stukje inzichtelijker. Het bestaat voornamelijk, maar niet uitsluitend, uit de prachtige presentaties die Kees Vanger maakt heeft.

Opleiding watermolenaar

Nadat er in 2017 een doorstart is gemaakt met het herzien van de opleiding tot watermolenaar, hebben in 2018 de vier afdelingen met watermolens, de handen ineengeslagen. Er worden nieuwe hoofdstukken geschreven en in 2019 wordt de herziene en verbeterde uitgave verwacht. Kees Kammeraat is de coördinator van dit proces.

Exameneisen

De doelstellingen van de watermolenopleiding (waarin de exameneisen zijn gevat) zijn herzien en hervormd op de wijze zoals ook de exameneisen voor windmolens vormgegeven zijn. Ze staan op de website van vereniging De Hollandsche Molen.

Geslaagden

Er zijn 75 kandidaten geslaagd voor het molenaarsexamen. In 2017 waren dat er 78. Er zijn 48 kandidaten opgegaan voor het voorjaarsexamen. Hiervan slaagden 44 kandidaten voor het examen windmolenaar en 2 kandidaten voor het examen watermolenaar. In het najaar zijn 32 kandidaten opgegaan voor het examen. Hiervan slaagden er 26 voor het examen windmolenaar en 3 voor het examen watermolenaar. Over 2018 is het slagingspercentage 93,75 %.

Extra scholing

Verschillende afdelingen hebben hun instructeurs bijgeschoold in didactiek: hoe leer je elkaar het molenaarsambacht. Er zijn ook opnieuw weercursussen gegeven. Er is nog steeds ruimte

voor meer initiatieven op dit vlak.

Communicatie en PR

Nationale Molendag

Samen met DHM zijn op 12 en 13 mei de Nationale Molendagen gehouden. Ruim 950 molens waren open voor het publiek. Het thema borduurde voort op het ambacht molenaar en was dit jaar: “Ontmoet de molenaar!”.

Sociale media en website

De sociale media en met name de website zijn veelvuldig ingezet voor mededelingen vanuit het bestuur. In 2018 is onze website 19.657 keer bezocht (2017: 23.381), waarvan de helft nieuwe bezoekers waren. Ongeveer 23% bezocht de website vanaf een mobiel apparaat. De Facebookpagina van het Gilde heeft ruim 1000 volgers en elke dag komen er meer bij. Ook is er een Instagram-pagina waar de molenaar centraal staat ([@gildevanmolenaars](#)) met ruim 200 volgers.

Gilde-artikelen

Artikelen zoals bodywarmers, fleecedassen met het Gilde-logo en een officiële Gildevlag zijn via de webwinkel te bestellen. Ze dienen ondermeer om de zichtbaarheid en de naamsbekendheid van het Gilde te vergroten. Het verzenden van Gildeartikelen was in 2018 in handen van Hub van Erve.

Gildebrief

De Gildebrief is vier keer uitgegeven. De oplage is inmiddels 2.500 exemplaren. Bas de Deugd is hoofdredacteur, Mark Dwarswaard is eindredacteur en Barend Zinkweg is tekstredacteur. De Gildebrief is ook digitaal op de website te lezen.

Het bestuur gebruikte de Gildebrief om bestuurszaken aan de leden kenbaar te maken, zoals het verslag van de Algemene Ledenvergadering, het jaarverslag en de verslagen van de Opleidingsraad. Het motto van de Gildebrief is ‘door, voor en over molenaars’. Er is ruimte voor meer adverteerders.

Veiligheid

Veiligheid blijft onverminderd de aandacht vragen van molenaars, instructeurs en leerling-molenaars. De voorzitter van het Gilde adviseert hierover ook de leden Molenadviesraad van DHM, die ondermeer de belangen van moleneigenaren behartigt.

Dit jaar waren er vijf meldingen van een ongeval (persoonlijk letsel), één incident (materiele schade) en is er vijf keer een gevaarlijke situatie gemeld. Niet alles wordt gemeld. Zo is het aantal materiële schades door de droogte van afgelopen zomer aanzienlijk meer, maar zijn deze niet als melding binnengekomen. De meldingen worden bijgehouden op een lijst die voor leden te lezen is. <https://www.vrijwilligemolenaars.nl/files/nlgym/file/Molen%20incidenten%201975%20tot%20nov%202018%20.pdf>

Verder zijn er dit jaar op verzoek van de leden een “bezoekersprotocol” en “aanwijzingen voor molenaars” verschenen. Beide documenten geven richtlijnen hoe om te gaan met

bezoekers op de molen. Ook is er een “ongevallenactieplan” opgesteld. Er bleek behoefte te bestaan om aanwijzingen te krijgen over hoe te handelen na een incident of ongeval op de molen.

Op 10 maart is de jaarlijkse veiligheidsdag voor alle veiligheidscoaches georganiseerd. Daarbij is onder andere het profiel van de veiligheidscoach vastgesteld.

Ondersteunende diensten

Bliksemafleidercontrole

Het aantal uitgevoerde controles in 2018 is 85 (2017: 36). Dit leidde tot 160 adviezen voor herstel of verbetering (2017: 82). Bij slechts 11 van de 85 controles bleek de bliksemafleiderinstallatie in orde en dat komt neer op 13%. (2017: 11%). Het team bestaat uit Evert van Rooijen, Hendrik-Jan Berghuis, Johan Kroone, Riekus Meijering en coördinator André Canrinus.

Verzekeringen

In 2018 is er een uitkering geweest vanwege een ongeval (uit 2016) met blijvende invaliditeit. Dit is nog door de ‘oude’ verzekeringsmaatschappij afgehandeld.

In 2018 zijn geen uitkeringen geweest vanuit de WA- of de WA-plus-verzekering. Wel loopt nog een oud schadegeval uit 2016, waarvan de afloop geheel onvoorspelbaar is. De schadevoorziening is anno 2019 toereikend.

Sinds 1-1-2017 gelden nieuwe verzekeringsvoorwaarden en nieuwe premies. Het verzekerde bedrag in de WA-plus-verzekering is nu € 500.000. De maximumleeftijd voor de Ongevallenverzekering is verhoogd tot 85 jaar. De daardoor verhoogde premies inclusief assurantiebelaasting zijn niet doorberekend aan de leden.

Ook in 2018 was niet iedereen WA+ verzekerd. De premie hiervoor is laag en de verzekering geeft een goede dekking. Het bestuur adviseert iedereen die dat nog niet gedaan heeft, zich voor deze verzekering aanmeldt.

Tot slot

Het bestuur dankt alle leden voor hun vrijwillige inzet. Molenaars, instructeurs, molenaars-in-opleiding, molengidsen, vrijwilligers in een molenwinkel of anderszins, bestuursleden in alle afdelingen, leden van de verschillende commissies en ondersteunende diensten en onze donateurs: door uw inzet blijven de molens draaien en malen.

Tom Kreuning, secretaris

Oudorp NH, januari 2019